

PROGRAMACIÓN DOCENTE DE MÚSICA E CULTURAS
CONSERVATORIO SUPERIOR DE MÚSICA DA CORUÑA
TÍTULO SUPERIOR DE MÚSICA (ENSINANZAS REGULADAS POLOS DECRETOS 163/2015 E 171/2016)
CURSO 2018-19

1. IDENTIFICACIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN													
DISCIPLINA: MÚSICA E CULTURAS													
ESPECIALIDADE:	Todas								ITINERARIOS:	Todos			
CARÁCTER:	Formación básica								TIPO DE CLASE:	Colectiva			
DEPARTAMENTO:	Musicoloxía								XEFE DE DPTO.:	Sergio Añón Lijó			
CURSOS	1º curso		2º curso		3º curso		4º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA:	Sergio Añón Lijó			
CUADRIMESTRES	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase semanais:	2			
ECTS/CUAD.					3				Observacións:				
DOCENTES:	NOME E APELIDOS								EMAIL / TLF. /WEB	TITORÍA			
	Sergio Añón Lijó								sergioanonlijo@edu.xunta.es	Martes e xoves, 13:00-13:30			

2. DESCRITOR E COMPETENCIAS	
DESCRITOR Introducción ao estudo cultural da música: conceptos, fontes e metodoloxía. Coñecemento e estudo comparativo das características musicais das diferentes culturas. A música de tradición oral e músicas populares urbanas: evolución histórica e situación actual. O papel dos medios de comunicación. Estudos de xénero aplicados á música.	
COÑECEMENTOS PREVIOS -Un axeitado nivel de comprensión lectora e expresión oral e escrita. -Un axeitado nivel de coñecementos sobre Xeografía e Historia, Historia da Arte e Historia da Música. -Un mínimo nivel de comprensión lectora en lingua inglesa. -Un uso básico dun procesador de texto.	
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS A trama que conforman os contidos das disciplinas de formación básica constitúen esa base imprescindible que permite acadar unha comprensión completa do feito musical tanto no ámbito interpretativo, como no compositivo e no pedagóxico. No caso concreto da Música e culturas, existe unha complementariedade obvia coas disciplinas de Historia da música, Historia dos Instrumentos, Organoloxía e Análise.	
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS:	T2, T3, T4, T8, T16, T17.
COMPETENCIAS XERAIS:	X10, X11, X12, X14, X16, X17, X26.
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS:	EC1, EI1, EI4, EM1, EP6.
Ver a lista e descrición de competencias nos decretos 163/2015 e 171/2016.	

3. OBXECTIVOS	
DESCRICIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
1. Valorar a música como expresión xenuína e característica do ser humano tanto a nivel individual como no seu comportamento social.	T16, T17. X10, X12, X26. EP6.
2. Promover unha reflexión crítica sobre o coñecemento histórico e cultural, as súas potencialidades e os seus límites.	T2, T8, T17. X10, X14, X26.

3. Contextualizar a actividade musical en relación ao conxunto de manifestacións culturais que se desenvolven nunha determinada sociedade.	T3, T4, T8, T16, T17. X10, X12, X14, X16, X17, X26. EP6.
4. Comprender e valorar a dimensión social da música e a súa importancia dentro de procesos intra e interculturais.	T4, T8, T16, T1. X10, X12, X14, X16, X17, X26. EP6.
5. Adquirir coñecementos xerais sobre os procesos de transmisión e difusión da música.	T2, T3, T4, T8, T16, T17. X10, X11, X12, X14, X16, X17, X26.
6. Coñecer e comprender as principais características e funcións das actividades musicais de diversas culturas.	T3, T4, T16, T17. X10, X11, X12, X14, X16, X17, X26. EC1, EI1, EI4, EMI, EP6.
7. Coñecer os diferentes enfoques e campos de estudo dentro da etnomusicoloxía, dende os seus antecedentes ata os nosos días.	T2, T3, T4, T8, T17. X10, X12, X14, X16, X26.

4. CONTIDOS E TEMPORALIZACIÓN

TEMA	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
Introdución.	Presentación do alumnado, contidos, lecturas e ferramentas de avaliación.	0,5
Música: definicións e taxonomías.	¿Arte, ocio, actividade social? Culta, clásica, popular, folclórica, tradicional...	0,5
A atención ao “outro musical”.	Humanismo e conquista. Racionalismo e Ilustración.	0,5 0,5
A atención ao rural.	Romanticismo e nacionalismo. Estudios do folclore musical.	0,5 0,5
Sistematización dos estudos.	O fonógrafo. John Ellis.	0,5 0,5
A escola de Berlín.	A musicoloxía comparada. A pescuda de “universais”.	1 1
A etnomusicoloxía.	A influencia da antropoloxía. Alan Merriam.	1 1
Outras influencias.	Estruturalismo e semioloxía. Fenomenoloxía e hermenéutica.	0,5 0,5
Novos enfoques.	Procesos interculturais: transculturación e globalización. Música e identidade: descolonización e estudos de xénero. Músicas populares urbanas: valor e función; rito e festa.	1 1 1
A música nas diversas sociedades.	Estudo de casos.	2
Actividades complementarias e de repaso		2
TOTAL SESIÓNS:		16

5. METODOLOXÍA E PLANIFICACIÓN DOCENTE

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Actividades introductorias	1	0	1
Exposición maxistral	8	0	8
Análise guiada e comentario de fontes	14	14	28
Pescuda de información	0	10	10
Realización de traballos	0	20	20
Exposición de traballos	4	0	4
Repaso individual	0	10	10
Actividades complementarias	2	4	6
Actividades de avaliación	2	0	2
Avaliación do proceso	1	0	1
TOTAL HORAS:	32	58	90

6. AVALIACIÓN			
6.1. CONVOCATORIA ORDINARIA			
6.1.1. AVALIACIÓN ORDINARIA CON AVALIACIÓN CONTINUA			
FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
Avaliación continua durante as clases, tendo en conta: -Comentarios orais ás lecturas base, traballos expostos e propostas de reflexión e debate. -Entrega de recensións de lecturas complementarias (globais ou parciais) e memorias doutras actividades.	-Participación construtiva. -Asimilación dos contidos. -Uso correcto dos conceptos e terminoloxía estudados. -Capacidade de concreción e síntese. -Capacidade para relacionar ideas e conceptos. -Claridade e orde na exposición das ideas. -Adecuación do rexistro lingüístico. -Claridade e orde na exposición oral. -Capacidade para traballar en grupo. -Corrección gramatical e ortográfica.	T2, T3, T4, T8, T16, T17. X10, X11, X12, X14, X16, X17, X18, X26. EC1, EI1, EI4, EM1, EP6.	30%
Realización e exposición de traballos .	-Capacidade para traballar en grupo -Claridade e orde na exposición oral. -Emprego das TIC e adecuadas ferramentas comunicativas verbais e non verbais na exposición oral. -Axeitada referencia ás fontes empregadas. -Claridade e orde na exposición das ideas. -Adecuación do rexistro lingüístico. -Corrección gramatical e ortográfica.	T2, T3, T4, T8, T16, T17. X10, X11, X12, X14, X16, X17, X18, X26. EC1, EI1, EI4, EM1, EP6.	30%
Probos escritos que poderán incluír: -Preguntas longas a desenvolver. -Cuestións puntuais en preguntas curtas. -Comentario de textos. -Comentario de audicións.	-Asimilación dos contidos. -Uso correcto dos conceptos e terminoloxía estudados. -Coñecemento e identificación do repertorio proposto e as súas características. -Capacidade de concreción e síntese. -Capacidade para relacionar ideas e conceptos. -Claridade e orde na exposición das ideas. -Adecuación do rexistro lingüístico. -Corrección gramatical e ortográfica.	T2, T3, T8. X10, X11, X12, X14, X16, X17, X18, X26. EC1, EI1, EI4, EM1, EP6.	40%
OBSERVACIÓNS -Os alumnos que superen as 4 faltas de asistencia permitidas perderán o dereito á avaliación continua (ver avaliación alternativa). -Incorrer en plaxio (non facer a adecuada referencia ás fontes empregadas) nunha actividade ou o emprego de calquera fonte ou ferramenta non permitida nunha proba implica unha cualificación global de 0 na disciplina. -Poderanse conceder matrículas de honra ao 5% do alumnado coas mellores cualificacións, sempre que acaden como mínimo un 9.			
6.1.2. AVALIACIÓN ALTERNATIVA (PERDA DA AVALIACIÓN CONTINUA) (Alumnos que superen as 4 faltas por cuadrimestre establecidas no centro polo consello escolar)			
FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
Exame final que poderá incluír: -Preguntas longas a desenvolver. -Cuestións puntuais en preguntas curtas. -Comentario de textos. -Comentario de audicións.	-Asimilación dos contidos. -Uso correcto dos conceptos e terminoloxía estudados. -Coñecemento e identificación do repertorio proposto e as súas características. -Capacidade de concreción e síntese. -Capacidade para relacionar ideas e conceptos. -Capacidade para relacionar contidos de forma diacrónica e sincrónica. -Claridade e orde na exposición das ideas. -Adecuación do rexistro lingüístico. -Corrección gramatical e ortográfica.	T2,T3,T8. X10, X11, X12, X14, X16, X17, X18, X26. EC1, EI1, EI4, EM1, EP6.	100%
OBSERVACIÓNS -Os alumnos que superen as 4 faltas de asistencia permitidas terán dereito a se presentar a un exame final na data fixada polo centro dentro do calendario de exames da convocatoria ordinaria (xaneiro). Neste exame non se terán en conta posibles reducións de materia ou calquera outra consideración feita durante as clases, contemplando todos os contidos, todas as ferramentas de avaliación e todas as referencias básicas da bibliografía (incluíndo os contidos e audicións do texto e o CD de Elizabeth Sharma). -O emprego de calquera fonte ou ferramenta non permitida no exame implica unha cualificación global de 0 na disciplina.			

6.1.3. ADIANTO DE CONVOCATORIA

Nos casos contemplados a tal efecto e se a directiva do centro así o entende os alumnos poderán adiantar a convocatoria ordinaria a decembro, o que implica a súa avaliación segundo o procedemento de avaliación alternativa arriba exposto. A data do exame será fixado e comunicado ao alumno unha vez aprobada a súa solicitude.

6.2. CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA

Os alumnos que non superen a convocatoria ordinaria contan cunha convocatoria extraordinaria que o centro fixará dentro da primeira semana do calendario de exames (finais de xuño). A súa avaliación seguirá o procedemento de avaliación alternativa arriba exposto.

7. ALUMNADO CON NECESIDADES EDUCATIVAS ESPECIAIS

DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
Dificultades graves de visión	Reserva de asento na primeira fila, escritura ampla no encerado, deletreado de termos, especial atención para a resolución de dúbidas e posible adaptación das actividades de avaliación de ser preciso.

8. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E DOCUMENTOS

REFERENCIAS BÁSICAS

Cámara de Landa, Enrique. *Etnomusicología*. Madrid: ICCMU, 2004.
 Cruces, Francisco, ed. *Las culturas musicales: Lecturas de etnomusicología*. Madrid: Trotta, 2008.
 Sharma, Elizabeth. *Músicas del mundo*. Madrid: Akal, 2006.

REFERENCIAS COMPLEMENTARIAS

Para a realización de recensións

Alonso, Celsa, Julio Arce, e Teresa Fraile Prieto. *Creación musical, cultura popular y construcción nacional en la España contemporánea*. Madrid: ICCMU, 2011.
 Blacking, John. *¿Hay música en el hombre?* Madrid: Alianza, 2006.
 Cook, Nicholas. *De Madonna al canto gregoriano: Una muy breve introducción a la música*. Madrid: Alianza Editorial, 2016.
 Martí i Pérez, Josep. «Hacia una antropología de la música». *Anuario musical: Revista de musicología del CSIC*, n.º 47 (1992): 195-226.
 Recasens Barberà, Albert, ed. *A tres bandas: Mestizaje, sincretismo e hibridación en el espacio sonoro iberoamericano*. Madrid: Akal, 2010.
 Small, Christopher. *Música. Sociedad. Educación*. Madrid: Alianza, 2010.
 Wade, Bonnie C. *Thinking Musically: Experiencing Music, Expressing Culture*. 3ª ed. Oxford: Oxford University Press, 2013.

Para a preparación de exposicións

García Martínez, José María. *La música étnica: Un viaje por las músicas del mundo*. Madrid: Alianza, 2002.
 May, Elizabeth, ed. *Musics of Many Cultures*. Berkeley: California University Press, 1980.
 Miller, Terry E., e Andrew C. Shahriari. *World Music: A Global Journey*. 4ª ed. Nova Iorque: Routledge, 2017.
 Nettl, Bruno. *Música folklórica y tradicional de los continentes occidentales*. Madrid: Alianza, 1996.
 Nidel, Richard. *World Music: The Basics*. Nova Iorque: Routledge, 2005.

RECURSOS MATERIAIS

- Ordenador con conexión a internet, canón de vídeo e encerado electrónico para a proxección dos contidos audiovisuais.
- Reprodutor multi-formato.
- Fondos bibliográficos básicos para a consulta na aula: dicionarios e manuais de referencia.
- Material didáctico: gravacións, partituras, recursos audiovisuais...